

addif Pere Vergés,1, planta 11, despatx 8 08020 BARCELONA

Tel. 93 313 49 59 www.addif.org as.addif@suport.org

► Editorial

La família d'una nena adoptada internacionalment té la primera foto de la seva filla, el moment en què va ser trobada: vestida de vermell, el color de la sort a la seva cultura d'origen, i dintre d'una capsula de cartró, com si fos un regal. Un regal de la vida a la vida. Una mare que no es podia fer càrrec de la seva filla, però li desitjava que tingués sort en uns altres braços.

De vegades, les famílies adoptives coneixen aquests aspectes tendres de la història dels seus infants, i aleshores és bastant fàcil construir un relat on tothom en surti ben parat. Així i tot, com que en la selecció-formació es posa l'accent, necessàriament, en la possibilitat de trobar-se amb una història difícil de gestionar, les famílies poden necessitar assessorament per interpretar la bellesa (trista, tanmateix) dels gestos i transmetre-la al fill o filla.

L'abandó és, en termes psicològics, una "caiguda": l'Altre que havia de sostenir el psiquisme no el sosté. Deixar "caure" el psiquisme posa en risc tots els recursos personals de supervivència, encara que l'abandó psicològic no vagi acompanyat del físic i material. Sovint els infants institucionalitzats no havien sigut abandonats materialment, sinó que les institucions se n'han fet càrrec a causa de l'abandó moral que patien: negligència, maltractaments, abusos...

L'abandó material sense "deixar caure" és una entrega, un traspàs, un canvi de mans. I les conseqüències per al creixement emocional i vital són molt diferents en un cas i l'altre. Per descriure aquesta situació la psicòloga *Gemma Cánovas*, en la seva recent conferència a la seu

d'Addif (el propassat 14 de març) va aportar com a terminologia específica la d'acompanyament imaginari, una expressió que recull la intencionalitat positiva, l'acte d'amor que hi pot haver darrera el fet de confiar el propi fill a altres persones pensant en el seu bé.

És clar que l'abandó no és mai un jardí de flors, perquè sempre inclou un trencament dels vincles inicials i el dolor corresponent. La sensació d'estar "suspena en el buit" és la descripció que donava una filla adoptiva dels seus sentiments quan va conèixer, ja adulta, la veritat dels seus orígens, tot i que havia passat d'unes mans a unes altres sense "caure" mai. Aquest exemple ens parla de la

necessitat de saber la veritat, de créixer amb un relat fidedigne dels elements que construeixen la personalitat, accentuant aquells que ajuden a situar-se en el món i compensant els menys acceptables amb una veritat absoluta: la trobada entre el desig de viure d'un infant i el desig d'uns adults d'integrar-lo a la seva família.

I tampoc podem oblidar la responsabilitat que tenim contra la societat benestant: sabem prou bé que la pobresa material és la causa inicial de que mares de diversos llocs del món no puguin criar els seus infants. Però com a famílies adoptives, la nostra responsabilitat directa és procurar la felicitat dels infants que la societat, d'acord amb els criteris acceptats internacionalment, ens ha confiat perquè siguin les nostres filles i els nostres fills.

Podeu ampliar informació sobre aquest tema a l'enllaç següent: <http://www.parasaber.com/familia/adopciones/soy-adoptado/articulo/adopcion-postadopcion-china-identidad-jovenes-globales-primera-persona-soy-adoptado/5067/>

► Publicacions

La Federació CORA (Coordinadora de Asociaciones en Defensa de la Adopción y el Acogimiento, www.coraenlared.org/), amb el suport del Ministerio de Educación y Asuntos Sociales, ha editat la Guia consensuada de Pediatría en Adopción Internacional, una excel·lent guia en torn a la salut dels infants adoptats internacionalment. La guia recull estadístiques i informació sobre factors de risc i problemes de salut específics dels diferents països, identificació i prevenció de riscos, atenció a la infància, recursos i orientacions per a les famílies, seguiment sanitari, vacunes, el vincle afectiu i la simptomatologia de trastorns i un llarg etcètera. Aquesta completa i valuosa Guia es pot baixar gratuïtament d'internet, en format PDF, a través de la plana web de CORA.

► Parlen les famílies

Curs Post Adopció (2008-2009)

EL MÉS IMPORTANT QUE HE APRÈS

- M'ha anat molt bé l'explicació sobre la influència de l'entorn familiar-escolar en l'evolució i la integració de l'experiència adoptiva per als nostres fills.
- El testimoni directe de la persona adoptada m'ha semblat genial, ja que sempre és enriquidor conèixer d'aprop què han sentit o necessitat els fills adoptius i aquesta situació personal no l'he viscuda i va bé que algú te l'expliqui.
- Sobre todo la importancia de hacer el día a día con comprensión, empatía y diálogo para ir creando y transmitiendo fortaleza al niño, lo que le ayudará a desenvolverse en la vida, sabiendo responder con habilidad a las distintas situaciones,
- La importància de que el nen tingui clara quina és la jerarquia familiar, no obsessionar-se amb si som o no bones mares i, sobretot, poder escoltar el testimoni, que penso que ha acabat d'arrodonir i donar globalitat al curs.
- El que ha comentat la Rosa, respecte a que les màximes prioritats o necessitats dels nens són:
1) amor, 2) protecció i 3) comprensió
- La importància dels diferents entorns en l'educació i formació dels fills.
- El curso me ha servido para asumir el rol de padres como algo más natural, sin obsesionarse por el hecho en sí de la adopción, pero teniéndolo siempre presente como algo más en la lista de "alertas", pero no como lo determinante, o lo más importante, sino como una característica más.
- Ha estat molt gratificant conèixer un testimoni que pugui parlar amb tranquil·litat i naturalitat d'un aspecte de la seva vida que, a priori, podria semblar una mica fosc, i que ho pugui haver viscut com un aspecte més de la seva vida, sense obsessió

► Famílies Monoparentals

Idees principals de la Sessió "Monoparentalitat: adopció, societat i escola" del passat 28 de març, a càrrec de la psicòloga Gemma Cánovas

- La vida és una contínua interacció entre les vivències individuals i el discurs social, i cal que els infants adoptats visquin en la realitat social, no els podem pas tancar en una urna.
- Els anys 60 es parlava de "la mort de la família" però el que ha passat és que s'ha renovat i ampliat el concepte, acollint formes de convivència diferents del clàssic *pare+mare+ fills comuns* però mantenint la finalitat de cura de les persones i cria dels fills. En realitat sempre hi ha hagut altres models familiars, que eren acceptats en tant que no qüestionaven la fórmula

bàsica, com ara la convivència amb avis i altres parents, la monoparentalitat sobrevinguda per mort o absència del pare (o per l'acceptació resignada d'un embaràs no desitjat), etc.

- La novetat del nostre temps rau en un aspecte històricament inèdit: la monoparentalitat per elecció. I, d'acord amb l'adaptació del llenguatge a la perspectiva de gènere, cal parlar de monomarentalitat en la majoria dels casos, ja que hi ha moltes més famílies formades per una mare que per un pare.

En aquest sentit, l'altra novetat està en els casos (encara pocs, però en augment) de monoparentalitat masculina per elecció, perquè la criança encara està majoritàriament en mans de les dones.

- Les noves formes d'organització social, que d'una banda prioritzen l'estabilitat professional sobre la formació de família, i d'altra ja no limiten el reconeixement social de la dona a l'àmbit del matrimoni, acompanyades dels avenços mèdics en tècniques de reproducció assistida (TRA) i la valoració positiva de l'adopció, han facilitat l'opció de formar una família monoparental.

- Els estereotips sobre la dona no han desaparegut; hi ha una tendència social a reconèixer la igualtat, reforçada per les noves lleis, però la consecució d'aquest objectiu és un procés històric que encara durarà temps. Els prejudicis de gènere es veuen en el discurs social sobre la infància: "els nens no ploren/ són actius/ són violents, etc" o bé "les nenes són tranquil·les/ són coquetes/ tenen molta sensibilitat, etc." que neix de l'estereotip i el reforça.

- Hi ha un prejudici arrelat sobre "la necessitat de la figura paterna" que seria una carència en la família monomarental; però "el pare a l'ombra" o bé el maltractador tampoc no compleixen amb l'estereotip i a més tenen una presència negativa per als fills. En realitat, la *figura paterna* és una funció simbòlica: dona entrada a una tercera dimensió, "els altres", impedint que la mare estableixi amb el fill una relació d'exclusivitat, de tancament, potser de reparació de carències pròpies. En aquest sentit, la mare sola ha d'obrir la seva família a uns tercers relacionant-se amb la família extensa, els amics, etc. La funció de posar límits és comuna al pare i a la mare, ja que serveix perquè l'infant es pugui situar correctament en el món, tan lluny de l'autoritarisme com de la sobreprotecció i el narcisisme.

- L'adopció (com, en el seu àmbit, les TRA) s'ha de pensar i voler: és incompatible amb la improvisació de l'embaràs accidental, ja que requereix el seguiment d'uns protocols i la intervenció de terceres persones. Plantejar-se una adopció comporta fer front a pors, dubtes, als ideals que caldrà adaptar al fill real... i confrontar tots els sentiments que sorgeixen, que són diferents per una dona i per un home, perquè en la maternitat s'hi juguen aspectes específics del psiquisme.

- La metàfora de "la sang" (la superioritat del vincle biològic) té rellevància social, i pot fer trontollar els aspectes emocionals poc treballats quan sorgeixin problemes (de conducta, etc.) Altres qüestions que cal tenir clares són les relacionades amb la motivació: adoptar no és una acte de generositat ni de solidaritat, sinó la realització del desig de ser mare.

- Quan arriba l'infant és important que es pugui integrar bé a la seva família i a la seva casa, i començar a elaborar les seves pèrdues vitals sense gaire pressió, abans de començar relacions més complexes, principalment l'escola. Aquí ens trobarem amb sensibilitats diverses en relació a l'adopció, que van des de la negació de la diferència (donant prioritat als aprenentatges sobre les emocions) a donar per suposada la patologia (tractant qualsevol tret específic com a disfunció). Una relació fluida i una bona entesa amb l'escola ens facilitarà les coses.

Volem agrair la participació a la Sessió, com a testimoni, de la mestra M. Àngels Cases, que va aportar la seva experiència com a professional en el treball de la diversitat a l'aula i en la relació família – escola, en el cas concret de la família adoptiva.

► Serveis d'Addif

SESSIONS INFORMATIVES: Sessions informatives, individuals o en grups reduïts, d'orientació i assessorament en tots els aspectes psico socials, jurídics, ètics i de procediment que implica la paternitat i filiació adoptiva. Inscripcions per telèfon o per e-mail.

ATENCIÓ PSICOLÒGICA: Els socis d'ADDIF poden concertar entrevistes personals (la primera gratuïta) amb una psicòloga especialitzada en l'adopció, per orientacions puntuals, diagnòstic, tractament, etc.

CENTRE DE RECURSOS: Centre especialitzat en l'adopció i l'acolliment familiar, que ofereix a famílies (adults i nens) i professionals un servei de consulta i préstec (gratuït per als socis d'ADDIF). Hemeroteca, biblioteca, ludoteca, fonoteca, videoteca, etc.

CONFERÈNCIES I XERRADES:

Programació trimestral de conferències, taules rodones, debats..., sobre diferents aspectes informatius i/o psicosocials en relació a la paternitat i filiació adoptiva.

TERTÚLIES MENSUALS: Un espai de reunió i intercanvi, al voltant d'un aspecte concret de l'adopció, dirigit a famílies adoptives o en procés de ser-ho. Tots els primers dimecres de cada mes, a les 18,30h.

EDICIÓ DE MATERIALS: Edicions pròpies (Llibre Tú, nuestro sueño, de P. Biniés i M. Piérola, Guia per Educadors i Dossiers Adopció i Escola, Full informatiu periòdic, Documents de Debat, Fons editorial del Butlletí d' Addif (1992-2008) i de la revista Infancia y Adopción (1997-2000), primera revista sobre adopció d'àmbit estatal).

XARXA DE COL·LABORACIÓ ENTRE FAMÍLIES: Adreçada a famílies que s'inicien en l'adopció i que els permet de contactar amb famílies amb experiència per tal d'ajudar-los a resoldre els seus dubtes.

SOM FILLS ADOPTIUS: Servei d'orientació, suport i intercanvi per a persones adoptades (de l'adolescència a l'edat adulta). Assessorament jurídic i psicològic.

CURSOS DE FORMACIÓ EN LA PRE I LA POST ADOPCIÓ I TALLERS PER A FAMÍLIES MONOPARENTALS: Sessions conduïdes per una psicòloga, on es tracten diferents aspectes en torn a la paternitat i filiació adoptives. Aportació de vídeos, articles, testimonis, etc. Cursos Introductoris a l'Adopció (2 sessions). Cursos Post-Adoptius (4 sessions). Per a famílies adoptives monoparentals, Cursos (4 sessions) i Tallers Monogràfics.

COMISSIONS DE TREBALL: Addif realitza col·laboracions puntuals amb diferents projectes d'ajut a la infància, així com un treball permanent en l'equiparació de drets entre famílies adoptives i biològiques i en la implantació de criteris ètics i legals en tota adopció.

TROBADES I SORTIDES: Activitats lúdiques i formatives que afavoreixen el contacte i l'intercanvi entre les famílies adoptives.